FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai Cluj Napoca
1.2 Facultatea	Teologie Pastorală Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie pastorală în comunităţile ecleziale (Blaj)** **Diplomă de master**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KMR0095 – Aspecte juridice în activitatea pastorală**						
2.2 Titularul activităţilor de curs	**Conf. Dr. William A. Bleiziffer**						
2.3 Titularul activităţilor de seminar	**Conf. Dr. William A. Bleiziffer**						
2.4 Anul de studiu	6	2.5 Semestrul	12	2.6. Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					50
Tutoriat					12
Examinări					12
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	94
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	6

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Asimilarea conceptelor specifice ale dimensiunii juridico/canonice ăn câmp pastoral
4.2 de competenţe	• Aplicarea a acestor principii în practica acţiunii pastorală

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Aula de curs
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Aula de curs

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Cunoaşterea aprofundată a unei arii de specializare şi, în cadrul acesteia, a dezvoltărilor teoretice, metodologice şi practice specifice acţiuni pastorale; • Înţelegerea şi interpretare canonica a situaţiilor juridice conform principiului *mens iuris*; evitarea echivocurilor terminologice; aprofundarea şi asimilarea conceptelor specifice dreptului, şi în special ale dreptului canonic; aplicarea unui limbaj juridic clar şi lipsit de echivocuri; Utilizarea cunoştinţelor de specialitate pentru explicarea şi interpretarea unor situaţii noi, în contextul larg al domeniului pastoral • Capacitatea de aplicare adecvată a canoanelor conform situaţiilor pastorale concrete: eficacitate juridică a acţiunii pastorale ţinând cont de exigenţele conceptelor validitas/liceitas; • Posibilitate de creare a unor scenarii juridice şi capacitatea de rezolvare canonică a acestora prin aplicarea judicioasă a doctrinei canonice în practica pastorală
Competenţe transversale	• Familiarizarea cu sarcinile de comunicare în mediul pastoral, de promovare a dialogului, cooperării, colaborării şi interacţiunii sociale pentru rezolvarea situaţiilor pastorale, inclusiv ecumenice; • Conştientizarea nevoii de dezvoltare a abilităţilor de gândire critică, de creativitate şi inovare, iniţiativă, flexibilitate, adaptabilitate în interpretarea diferitelor situaţii pastorale concrete; • Aplicarea conştientă şi responsabilă a expertizelor juridice şi corelarea acestora cu situaţii pastorale concrete; • Exersarea abilităţilor de dezvoltare profesională şi personală pe tot parcursul activităţii pastorale prin exploatarea resurselor de informare şi comunicare oferite de noile situaţii pastorale; Aplicarea valorilor şi principiilor deontologice specifice teologiei pastorale, în condiţii de autonomie şi independenţă profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Crearea cadrului general de înţelegere şi aplicare justă a normei canonice în domeniul pastoral.
7.2 Obiectivele specifice	• Conştientizarea nevoii de dezvoltare a abilităţilor de gândire critică, de creativitate şi inovare, iniţiativă, flexibilitate, adaptabilitate în interpretarea diferitelor situaţii pastorale concrete; • Aplicarea conştientă şi responsabilă a expertizelor juridice şi corelarea acestora cu situaţii pastorale concrete; • Initierea studenţilor în domeniul dreptului canonic (istoric, baza teoretică, terminologie, metode, instrumente juridice şi legislative)

	• Exploatarea si exersarea cazurilor juridice concrete şi rezolvarea acestora prin aplicarea cazurilor paralele; • Dezvoltarea capacităţilor de construcţie, derulare, evaluare şi utilizare a canoanelor văzute în manieră globală, oferind astfel posibilitatea susţinerii în mod eficient şi creativ a procesului de interpretare canonica cu echitate. • Interpretarea judicioasă a diferitelor scenarii pastorale şi rezolvarea corectă acestora.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
CURS 1. Prezentare generală a cursului: condiţii; competenţe; obiective;	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 2. Limite de aplicabilitate ale CCEO; relaţionarea la dimensiunea pastorală	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 3 Subiectivitatea juridică a parohiei ca loc de activitate pastorală.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 4. Parohul reprezentant juridic al comunităţii parohiale.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 5. Dimensiunea juridică a acţiunii pastorale. Validitas / Liceitas	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 6. Documente recente despre dimensiunea juridică a parohului.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 7. Înscrierea credincioşilor creştini în Biserica *sui iuris*.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 8. Aspecte juridice în practica sacramentală - dimensiunea ecumenică.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 9. Aspecte juridice în practica sacramentară: sacramentul Sfintei Euharistii – *comunicatio in sacris*.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 10. Aspecte juridice în practica sacramentară: sacramentul Spovezii – dispense şi sancţiuni.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 11. Aspecte juridice în practica sacramentară: sacramentul Căsătoriei – impedimente dispensabile, licenţe şi dispense. Intervenţii juridice: convalidarea căsătoriei	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 12. Finalitatea pastorală a Tribunalelor ecleziastice.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 13. Dificultăţile pastorale ale societăţii contemporane: chestiuni delicate (divorţaţi recăsătoriţi, homosexuali, „căsătorii" între persoane de acelaşii sex, etc.)	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 14. Concluzii	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore

Bibliografie

Codul Canoanelor Bisericilor Orientale, ediţie pro manuscripto, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.
Bleiziffer W., *Introducere în dreptul canonic*, noţiuni introductive; CCEO:canoanele Preliminare; Titlul I, credincioşii creştini şi drepturile şi obligaţiile lor; Titlul II, Bisericile *sui iuris* şi riturile, note de curs, ITU – Blaj, 2004.
Bleiziffer W., *Termenul ecleziastic de Biserică "sui iuris"*, Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Catholica, an XVLI, nr. 2, Cluj Napoca, 2001, pp. 63-72.
Bleiziffer W ., *Izvoarele de drept canonic oriental din primul mileniu,* Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Catholica, XLIX nr. 2, Cluj Napoca, 2004. pp. 17-34.
Bleiziffer W., *Alcune considerazioni riguardanti il diritto canonico particolare stabilito o da stabilire dai sinodi delle Chiese "sui iuris" o con l`intevento della Santa Sede*. Studia Universitatis Babeş-Bolyai, an XLVII, nr. 3, Oradea*,* 2002, pp. 5-54.
Bleiziffer W., *Formarea pastorală şi liturgică a preoţilor greco-catolici în lumina CCEO. Studiu liturgico-canonic,* în *Acta Blasiensia I, Coordonatele preoţiei greco-catolice – istorie şi actualitate*, Editura Buna-Vestire, Blaj, 2002, pp. 71-86.
Bleiziffer W. *Alegerea Episcopilor în Bisericile „sui iuris"*, în *Acta Blasiensia II, Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică – istorie şi spiritualitate,* Editura Buna-Vestire, Blaj, 2003, pp. 129-142.
Bleiziffer W., *Formarea permanentă a clerului – studiu juridico-canonic*, în Cultura Creştină, nr. 1-2, 2004, pp. 162-187
Bleiziffer W., *Formarea pastorală şi liturgică a preoţilor greco-catolici în lumina CCEO. Studiu liturgico-canonic,* în *Acta Blasiensia I, Coordonatele preoţiei greco-catolice – istorie şi actualitate*, Editura Buna-Vestire, Blaj, 2002, pp. 71-86.
Congregaţia pentru Bisericile Catolice, *Instrucţiune pentru aplicarea normelor liturgice ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale,* Libreria Editrice Vaticana, 1996.
Marcu Ioan, *Teologie pastorală,* vol. II, Blaj, 1906.
Pinto P. V., (a cura di), *Commento al Codice dei canoni delle Chiese Orientali,* Studium Romanae Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Libreria Editrice Vaticana, Cittá del Vaticano, 2001.
Ronald Robertson, *Bisericile Creştine Răsăritene - o scurtă presezentare,* Ed. Sapientia , Iaşi, 2004.
Salachas D., *Istituzioni di diritto canonico delle Chiese orientali,* EDB, 1993.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Chestiunea liturgică în CCEO	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Aspecte juridice ale administrării sacramentelor - dimensiunea ecumenică.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Tribunalele ecleziastice: organisme de administrare a justiţiei cu finalitatea pastorală;	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Episcopul eparhial: garant al guvernării episcopiei.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Parohia – valenţe canonice: comunitate juridică, ierarhică şi stabilă.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Eparhia: loc al activităţilor bisericeşti	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Dubla dimensiune a parohului: exponent al aplicării dreptului canonic şi părinte al comunităţii.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Administrarea validă şi licită a sacramentelor: eficacitatea juridică a unui act liturgic şi spiritual.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Dificultăţile pastorale ale societăţii contemporane: chestiuni delicate (divorţaţi recăsătoriţi, homosexuali, „căsătorii" între persoane de acelaşii sex, etc.)	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	2 h
Aspecte juridice în practica sacramentară: sacramentul	Discutii, Studiul de	2 h

Spovezii – dispense şi sancţiuni.	caz, Exerciţiul,	

Bibliografie

1. *** , *Presentazione del "Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium",* în *Understanding the Eastern Code*, Roma 1997.
1. *AAS* 82 [1990], 1061-1353; EV 12/695-887; PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, Fontium annotatione auctus,* Libreria editrice Vaticana, 1995.
2. *AAS* 82 [1990], 1061-1353; EV 12/695-887; PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, Fontium annotatione auctus,* Libreria editrice Vaticana, 1995.
3. *AAS* 82 [1990], 1061-1353; EV 12/695-887; PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, Fontium annotatione auctus,* Libreria editrice Vaticana, 1995.
4. Bişoc Alois, *Introducere în teologia pastorală*, Sapientia, Iaşi, 2002.*
5. Bişoc Alois*, Parohia – comunitate de credinţă şi caritate*, Editura Presa Bună, Iaşi, 1999.*
2. Bleiziffer William Alexandru, *Formarea pastorală şi liturgică a preoţilor greco-catolici în lumina CCEO. Studiu liturgico-canonic,* în *Acta Blasiensia I, Coordonatele preoţiei greco-catolice – istorie şi actualitate*, Editura Buna-Vestire, Blaj, 2002
6. Bleiziffer William Alexandru, *Formarea permanentă a clericilor, - studiu juridico-canonic*, în *Cultura Creştină*, Serie Nouă, nr. 1-2/2004, Blaj.
7. Bo Vincenzo, *Storia della Parrocchia*, Vol. I- IV, Edizioni Dehoniane – Roma, 1991.
8. Bobrinskoy Boris, *Din taina Bisericii,* Editura Patmos*,* Cluj Napoca, 2002
9. Brânzeu Nicolae, *Păstorul şi turma*, Ed. Autorului, Lugoj, 1930.
10. Buga Ion*, Pastorala, Calea preotului,* Ed. Sf. Gheorghe-Vechi, 1999.*
11. Buzalic Alexandru, *Ekklesia, din problematica ecleziologiei contemporane*, Editura Buna Vestire Blaj, 2005.
12. Chiappetta Luigi, *Il manuale del parrocco,* - commento giuridico-pastorale -, Edizione Dehoniane Roma, 1997.
13. Chirvariu Vasile, *Drept matrimonial,* Oradea, 1933.
3. *Codex Iuris Canonici,* publicat la 25 ianuarie 1983, în *AAS* [1983]; EV 8/637-1089; Traducere în limba română (pro manuscripto) *Codul de drept canonic,* Iaşi, 1995.
4. *Conciliul Ecumenic Vatican II,* Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990.
14. Conferenza Episcopale Italiana, *Istruzione in materia amministrativa,* Edizione Dohoniane Bologna, 1992.
5. Congregaţia pentru Bisericile Catolice, *Instrucţiune pentru aplicarea normelor liturgice ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale,* Libreria Editrice Vaticana, 1996.
6. D. Salachas, *Istituzioni di diritto canonico delle Chiese catoliche orientali,* Edizioni Dehoniane Bologna, 1993.
15. Dimitrios Salachas, Il diritto canonico delle Chiese orientali del primo millenio, Edizioni Dehioniane Bologna, 1997.
16. Borras Alphonse, La parrocchia – diritto canonico e prospettive pastorali, Edizioni Dehoniane Bologna, 1997.
7. Don Novello Pederzini, *Sacramentul Iertării,* Editura Serafica, Roman, 2003.
17. Dumea Claudiu, *Taina Căsătoriei,* Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti – 1999.
18. Dumea Claudiu, *Taina Căsătoriei,* Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti – 1999.
8. Feliciani G, *Le basi del diritto canonico*, Società editrice Mulino, Bologna, 1995[2].
19. Ferenţ Eduard, *Biserică, ce simţi despre taina fiinţei tale*?, Studii teologice 3, Editura Sapientia, Iaşi, 2004.
20. Floca Ioan – Joantă Sorin, *Administraţie Bisericească parohială şi legislaţie*, ediţia II, Editura Universităţii „Lucian Blaga" Sibiu, 2002.*
21. Floca Ioan, *Canoanele Bisericii Ortdoxe,* Sibiu, 1992.
9. Floca N., Canoanele Bisericii Ortodoxe, Sibiu 1992.
22. Flueraş Nicoale, *Uzul sacramentelor*, Beiuş, 1932.

23. Fürst Carl Gerold, *La parrocchia nel Codice dei Canoni delle Chiese Orientali (CCEO),* în *Studi giuridici* XLIII, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 1997, pp. 289-305.
24. Garcia Y. Gonzales, *Ce poate face un preot în pastoraţie*, traducere de pr. Teodor Mateiu, Ed. „Sf. Nichita" – Episcopia Română Unită Oradea, 1943.*
25. Genţ Ioan, *Administraţie bisericească*, Tipografia Nagyvarad, Oradea Mare, 1912.*
26. Genţ Ioan, *Administraţie bisericească*, Tipografia Nagyvarad, Oradea Mare, 1912.*
10. Ghirlanda G., *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione – Compendio di diritto eccelsiale,* Milano-Roma, 1993[2], p. 356.
11. Hünerman Peter (sub îngrijirea lui), *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum* (ediţie bilingvă), Edizioni Dehoniane Bologna, 1996[2].
27. Iacinti Giacomo, *Il Consilio Presbiterale*, Edizioni Dehoniane Bologna, 1996.
12. Ioan Marcu, *Teologie pastorală,* vol. II, Blaj, 1906.
28. Marcu Isidor, *Teologie pastorală*, voll. I-II, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1906.
29. Marmion Dom Columba, *Hristos, Idealul preotului*, Casa de editura Viaţa creştină, Cluj Napoca, 2004.
30. Mărtincă Isidor, *Sacramentele Bisericii Catolice,* voll. I-II, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, 2003.
31. Mircea Manu, Dumnezeu sfinţeşte prin sacramente. Discurs dogmatic. Voll. I+II, Editura Napoca Star, Cluj Napoca, 2005.
32. Mitrofan Ioan, *Formarea intelectuală a preoţilor,* Editura Arhidiecezană „Buna Vestire", Blaj, 2001.*
33. Mitrofan Ioan, *Preoţi pentru mileniul trei*, Editura Arhidiecezană „Buna Vestire", Blaj, 2001.*
13. Motu Propriu *Crebrae allatae sunt* publicat la 22 februarie 1949: *AAS* 41 (1949).
14. Nedungatt G., *Presentazione del CCEO,* în EV 12/1990, pp. 889-914.
34. Pio Vito Pinto (a cura di), *Studium Romanea Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Commento al Codice dei Canoni delle Chiese Orientali*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001.
35. Popa Eugen, *Drepturile parohilor,* (retipărire din *Cultura creştină*) Tipografia Seminarului, Blaj, 1944.
15. Ronald Robertson, *Bisericile Creştine Răsăritene - o scurtă presezentare,* Ed. Sapientia , Iaşi, 2004.
36. *Teologia e Diritto Canonico,* Studi giuridici XII, LEV, 1987.
37. Tia Teofil, *Elemente de pastorală misionară pentru o societate post-ideologică,* Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
38. Timiadis Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.**
16. Žužek I., *Che cosa è una Chiesa, un Rito orientale?* în *Seminarium* nova series, anno XV, aprili-iunio 1975.
17. Žužek I., Incidenza del "Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium" nella storia moderna della Chiesa universale, în «Understanding the Eastern Code», Roma 1997.
39. Žužek Ivan*, Index analiticus Codex Canonum Eccelsiarul Orientalium*, Kanonika 2, PIO, Roma, 1992.

Documente Magisteriale

40. Congregaţia pentru cler*, Preotul, păstor şi călăuză a comunităţii parohiale,* Ed. Presa . Bună, Iaşi, 2003.
41. Congregaţia pentru cler, *Preotul, învăţător al cuvântului, ministru al sacramentelor şi păstor al comunităţii pentru cel de-al treilea mileniu creştin,* Editura Presa Bună, Iaşi, 2002.
42. *Pastores dabo vobis* (trad.)*
43. *Directoriul pentru aplicarea principiilor şi normelor despre ecumenism* (trad.).*
44. *La formazione dei sacerdoti nelle circostanze attuali*. Instrumentum laboris.
45. *La formazione dei sacerdoti nelle circostanze attuali*, Sinodo dei vescovi 1990.
18. *Direttorio per il ministero e la vita dei presbiteri*

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinutul disciplinei face parte din programul de formare teologico-pastorală care oferă studenţilor seminarişti şi preoţilor posibilitatea formării competenţelor juridice specifice pentru misiunea pastorală şi care le acordă absolvenţilor posibilitatea interpretării şi aplicării corecte a normei canonice.
- Oferă posibilitatea activării în structurile juridice ale Bisericii în calitate de consilieri, experţi sau oficiali ai Tribunalelor ecleziastice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	participarea activă la discuţii	Observaţia şi notarea	10%
	Examen final	Observaţia şi notarea	50%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea unui eseu	Observaţia şi notarea	20%
	Prezentarea eseului	Observaţia şi notarea	20%
10.6 Standard minim de performanţă			
• Dobândirea unui pachet minimal de cunoştinţe teoretice si practice specifice dreptului canonic şi capacitatea de aplicare în cazuri concrete.			

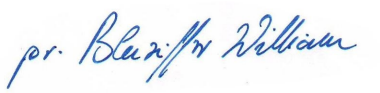
Data completării

27.09.2017

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

02.10.2017

Semnătura directorului de departament

